

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 3. septembra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Smernica 79/7/EHS — Rovnosť zaobchádzania s mužmi a so ženami v oblasti sociálneho zabezpečenia — Úrazové poistenie zamestnancov — Výška paušálneho odškodnenia za trvalé poškodenie — Poistno-matematický výpočet založený na rozdielnej priemernej očakávanej dĺžke života podľa pohlavia príjemcu tohto odškodnenia — Dostatočne závažné porušenie práva Únie“

Vo veci C-318/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Korkein hallinto-oikeus (Fínsko) zo 7. júna 2013 a doručený Súdnemu dvoru 11. júna 2013, ktorý súvisí s konaním začatým na návrh:

X,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), sudcovia J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot a A. Arabadžiev,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: C. Strömholm, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. apríla 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- X, v zastúpení: K. Kuusi, asianajaja,
- fínska vláda, v zastúpení: H. Leppo, splnomocnená zástupkyňa,
- grécka vláda, v zastúpení: E.-M. Mamouna a M. Tassopoulou, splnomocnené zástupkyne,
- Európska komisia, v zastúpení: D. Martin a I. Koskinen, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 15. mája 2014,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: fínčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 smernice Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením (Ú. v. ES L 6, 1979, s. 24; Mim. vyd. 05/001, s. 215).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom X a ministerstvom sociálnych vecí a zdravotníctva (ďalej len „ministerstvo“) vo veci priznania paušálneho odškodnenia vyplácaného z dôvodu pracovného úrazu.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Smernica 79/7 sa v zmysle jej článku 3 ods. 1 písm. a) vzťahuje na zákonné systémy, ktoré poskytujú ochranu okrem iného pred rizikom pracovného úrazu.
- 4 Podľa článku 4 ods. 1 tejto smernice:

„Zásadou rovnakého zaobchádzania sa rozumie, že neexistuje žiadna priama či nepriama diskriminácia z dôvodu pohlavia, najmä s odvolaním sa na manželský alebo rodinný stav, predovšetkým pokiaľ ide o:

- rozsah jednotlivých systémov a podmienky prístupu k nim,
- povinnosť platiť príspevky a výpočet výšky príspevkov,
- výpočet dávok vrátane ich zvýšenia s ohľadom na manžela/manželku a závislé osoby, a podmienky určujúce trvanie a zachovanie nároku na dávky.“

Fínske právo

- 5 Uplatnenie úrazového poistenia je úlohou verejnej správy, ktorú vo Fínsku vykonávajú súkromné poisťovacie spoločnosti. Aby si zamestnávatelia splnili povinnosť zabezpečiť poistenie pracovníkov pre prípad pracovného úrazu, sú povinní uzavrieť poistenie s poisťovacou spoločnosťou, ktorá je oprávnená poskytovať poistenie rizík podľa zákona o úrazovom poistení zamestnancov (tapaturmavakuutuslaki) z roku 1982 zmeneného a doplneného v roku 1992 (ďalej len „zákon o úrazovom poistení“). Náklady na zákonné úrazové poistenie sa uhrádzajú z poistného odvádzaného zamestnávateľmi.
- 6 Odškodnenie za trvalé poškodenie je jednou z dávok úrazového poistenia. Patrí do právneho režimu sociálneho zabezpečenia. Jej účelom je poskytnúť pracovníkom náhradu za uvedené poškodenie vyplývajúce z pracovného úrazu alebo choroby z povolania, teda za doživotné zníženie pracovnej schopnosti.
- 7 Článok 14 ods. 1 bod 1 tohto zákona upravuje predovšetkým vyplatenie odškodnenia za trvalé poškodenie z dôvodu náhrady v prípade poranenia alebo choroby spôsobených pracovným úrazom.
- 8 Článok 18b ods. 1 uvedeného zákona stanovuje, že odškodnenie za trvalé poškodenie sa vypláca jednorazovo alebo ako renta. Podľa tretieho odseku uvedeného článku sa odškodnenie vyplácané jednorazovo vypočíta ako suma kapitálu zodpovedajúca hodnote odškodnenia za trvalé poškodenie s ohľadom na vek pracovníka v súlade s kritériami stanovenými ministerstvom.

9 Rozhodnutie uvedeného ministerstva č. 1662/453/82 z 30. decembra 1982, ktorým sa stanovujú kapitálové hodnoty rent vyplácaných na základe úrazového poistenia alebo v prípade, ak sa nevypláca renta, jednorazového odškodnenia, určilo kritériá, na základe ktorých sa má toto posledné uvedené odškodnenie vypočítat.

10 V tejto súvislosti príloha uvedeného rozhodnutia upravuje nasledujúce vzorce:

„Uplatniteľná úmrtnosť (TLE-82) s ohľadom na vek bude 3 roky bud’

$$u_x = 0,0000797 e^{0,0875(x+3)} \text{ (muž)}$$

$$u_x = 0,0000168 e^{0,1000(y+3)} \text{ (žena).“}$$

11 Poškodenia spôsobené poraneniami alebo chorobami sú na účely určenia rozsahu všeobecného trvalého poškodenia rozdelené do 20 tried podľa ich zdravotnej povahy a stupňa závažnosti. Výška priznaného odškodnenia závisí od triedy poškodenia. Náhrada z dôvodu menej závažných poranení alebo chorôb, ktoré patria do tried poškodenia 1 až 10, sa vždy vypláca jednorazovo. V prípade tried poškodenia 11 až 20 si poškodení môžu vybrať medzi jednorazovým vyplatením alebo doživotnou mesačnou rentou.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

12 Pán X narodený v roku 1953 sa zranil pri pracovnom úraze, ktorý utrpel 27. augusta 1991. Vakuutusoikeus (súd pre oblasť sociálneho zabezpečenia), v rozhodnutí z 18. októbra 2005 konštatoval, že pán X má nárok na paušálne odškodnenie za trvalé poškodenie na základe zákona o úrazovom poistení.

13 V nadväznosti na toto rozhodnutie príslušná poisťovacia spoločnosť rozhodnutiami zo 16. decembra 2005 stanovila paušálnu sumu, ktorá sa má vyplatiť pánovi X z dôvodu tohto odškodnenia, vo výške 4 197,98 eura vrátane všetkých zvýšení.

14 Pán X podal proti týmto rozhodnutiam odvolanie, pričom tvrdil, že jednorazové odškodnenie za trvalé poškodenie sa má vypočítat na základe rovnakých kritérií, ako sú kritériá platné v prípade žien. Odvolacia komisia pre prípady pracovných úrazov toto odvolanie zamietla 31. augusta 2006. Toto rozhodnutie potvrdil aj vakuutusoikeus 27. mája 2008.

15 Pán X vo svojom liste z 13. októbra 2008 adresovanom ministerstvu zastával názor, že paušálna suma, ktorá mu bola vyplatená na základe odškodnenia za trvalé poškodenie, bola stanovená na základe nesprávneho uplatnenia ustanovení práva Únie, ktoré sa týkajú rovnosti zaobchádzania so ženami a s mužmi. Pán X preto požadoval sumu 278,89 eura a úroky z omeškania. Táto suma zodpovedá rozdielu medzi odškodnením, ktoré pán X dostal, a odškodnením, ktoré by sa vyplátilo žene rovnakého veku nachádzajúcej sa v porovnateľnej situácii. Ministerstvo 27. mája 2009 vyplatenie požadovanej sumy zamietlo.

16 Pán X podal 17. júna 2009 žalobu na Helsingin hallinto oikeus (Správny súd Helsinky), v ktorej žiadal, aby súd uložil Fínsku povinnosť zaplatiť mu predmetnú sumu. Helsingin hallinto oikeus vo svojom rozhodnutí z 2. decembra 2010 vyhlásil žalobu za neprípustnú z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

17 Pán X preto proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie na Korkein hallinto-oikeus (Najvyšší správny súd) 28. novembra 2012 zrušil rozhodnutie Helsingin hallinto-oikeus.

- 18 Vnútroštátny súd zastáva názor, že pokiaľ ide o podstatu veci, vzniká otázka, či predpisy práva Únie, ktoré upravujú rovnosť zaobchádzania so ženami a s mužmi, a predovšetkým článok 4 ods. 1 smernice 79/7, bránia takému vnútroštátnemu právnomu predpisu, na základe ktorého sa výška zákonnej dávky sociálneho zabezpečenia vyplatená v dôsledku pracovného úrazu na základe poistno-matematických faktorov založených na pohlaví líši podľa toho, či je príjemcom muž, alebo žena.
- 19 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že ak sa má článok 4 ods. 1 smernice 79/7 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v spore, o ktorom koná, vzniká otázka, či sú splnené podmienky na uplatnenie zodpovednosti dotknutého členského štátu za porušenie práva Únie.
- 20 Za týchto podmienok sa Korkein hallinto-oikeus rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 4 ods. 1 smernice [79/7] vykladať v tom zmysle, že bráni takému vnútroštátnemu právnomu predpisu, podľa ktorého sa rozdielna očakávaná dĺžka života v prípade mužov a žien uplatňuje ako poistno-matematické kritérium na účely výpočtu dávok sociálneho zabezpečenia, ktoré sú zákonom predpísané v dôsledku pracovného úrazu, v prípade, že pri uplatnení tohto kritéria je jednorazová dávka odškodnenia, ktorá sa má vyplatiť mužovi, nižšia ako odškodnenie, ktoré by dostala žena v rovnakom veku, ktorá by sa okrem toho nachádzala v porovnateľnej situácii?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, existuje v tejto veci ako podmienka vzniku zodpovednosti členského štátu dostatočne závažné porušenie práva Únie, keď sa predovšetkým zohľadní, že:
- Súdny dvor vo svojej judikatúre nezaujal výslovne stanovisko k tomu, či pri výpočte dávok zákonných systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré spadajú do pôsobnosti smernice 79/7, možno zohľadniť špecifické poistno-matematické faktory súvisiace s pohlavím,
  - Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci Association belge des Consommateurs Test-Achats a i. (C-236/09, EU:C:2011:100), rozhodol, že článok 5 ods. 2 smernice Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, s. 37), ktorý umožňuje zohľadniť také faktory, je neplatný, ale stanovil prechodné obdobie do začiatku účinnosti tejto neplatnosti, a
  - normotvorca Únie v smernici [2004/113] a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú. v. EÚ L 204, s. 23) za určitých podmienok povolil, aby sa tieto faktory zohľadnili pri výpočte dávok v zmysle týchto smerníc, a vnútroštátny zákonodarca na základe toho predpokladal, že sporné faktory možno zohľadniť aj v oblasti zákonných systémov sociálneho zabezpečenia v zmysle prejednávanej veci?“

O právomoci Súdneho dvora

- 21 Fínska vláda na pojednávaní uviedla, že skutkové okolnosti, ktoré viedli k sporu, konkrétne pracovný úraz pána X, nastali v roku 1991, teda pred pristúpením Fínskej republiky k Európskej únii. Aj keď má paušálne odškodnenie poslúžiť ako náhrada trvalého poškodenia spôsobeného uvedeným pracovným úrazom, na účely uplatniteľnosti práva Únie sa má zohľadniť len čas, kedy došlo k skutočnosti, ktorá spôsobila toto poškodenie. Za týchto podmienok sa fínska vláda domnieva, že Súdny dvor nemá právomoc odpovedať vnútroštátnemu súdu.

- 22 V tomto ohľade treba poznamenať, že právny akt, ktorý je predmetom sporu vo veci samej, bol prijatý v roku 2008 rozhodnutím vakuutusoiikeus. Rovnako je nesporné, že odškodnenie za trvalé poškodenie, o ktoré ide, má za úlohu kompenzovať následky úrazu pána X počas jeho celého života.
- 23 Z toho vyplýva, že predmetom sporu vo veci samej nie je situácia, ktorej všetky následky sa prejavili pred pristúpením Fínskej republiky k Únii.
- 24 Súdny dvor má preto právomoc odpovedať vnútroštátnemu súdu.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 25 S cieľom odpovedať na prvú otázku treba predovšetkým poznamenať, že hoci je pravda, že dotknuté odškodnenie vo veci samej vypláca súkromná poisťovacia spoločnosť, úrazové poistenie zamestnancov vo Fínsku a kritériá na poskytnutie uvedeného odškodnenia sú súčasťou „zákonných“ systémov, ktoré zabezpečujú ochranu pred rizikami pracovného úrazu v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) smernice 79/7. Dotknuté odškodnenie vo veci samej preto patrí do pôsobnosti tejto smernice.
- 26 Treba pripomenúť, že článok 4 ods. 1 smernice 79/7 zakazuje predovšetkým akúkoľvek priamu alebo nepriamu diskrimináciu na základe pohlavia, pokiaľ ide o výpočet dávok uvedených v tomto ustanovení.
- 27 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že konanie vo veci samej sa týka spôsobov výpočtu sumy odškodnenia, ktoré sa má poskytnúť z dôvodu poškodenia spôsobeného pracovným úrazom a ktoré sa vypláca jednorazovo v podobe paušálneho odškodnenia. Uvedený výpočet sa má vykonať predovšetkým podľa veku pracovníka, ako aj zvyšnej priemernej očakávanej dĺžky jeho života. Na účely stanovenia posledného uvedeného faktora sa zohľadní pohlavie pracovníka.
- 28 Je nesporné, že podľa spôsobov výpočtu paušálneho odškodnenia, ktoré je predmetom konania vo veci samej, má žena v rovnakom veku ako pán X, ktorá utrpela v rovnaký deň ako on rovnaký pracovný úraz s rovnakým poškodením, právo na vyššie paušálne odškodnenie, ako je odškodnenie, na ktoré má nárok pán X.
- 29 Fínska vláda však tvrdí, že takáto žena a pán X sa nenachádzajú v porovnateľnej situácii. V tomto ohľade uvádza, že spôsoby výpočtu náhrady vyplácanej jednorazovo na základe odškodnenia za trvalé poškodenie stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave majú za cieľ umožniť stanoviť výšku tejto náhrady na úrovni zodpovedajúcej celkovej sume toho istého odškodnenia v prípade, ak by sa poskytlo ako doživotná renta. S ohľadom na rozdielnú očakávanú dĺžku života mužov a žien by uplatnenie rovnakého koeficientu úmrtnosti pre tieto dve pohlavia viedlo k tomu, že náhrada vyplatená jednorazovo pracovníkovi ženského pohlavia, ktorý utrpel úraz, by už nezodpovedala priemernej predpokladanej dĺžke zvyšku života jej príjemcu.
- 30 Fínska vláda spresňuje, že rozlišovanie na základe pohlavia je nevyhnutné, aby sa tak predišlo znevýhodneniu žien v porovnaní s mužmi. Keďže štatisticky je očakávaná dĺžka života žien vyššia, odškodnenie, ktoré má paušálne nahradiť poškodenie po zvyšok života poškodeného, musí byť v prípade žien vyššie ako v prípade mužov. Z toho vyplýva, že nejde o diskrimináciu medzi mužmi a ženami.

- 31 V tomto ohľade, a tak ako poznamenala generálna advokátka v bode 29 svojich návrhov, treba zdôrazniť, že takouto argumentáciou možno odôvodniť nanajvýš rozdielne zaobchádzanie s mužmi a so ženami v prípade poskytnutia odškodnenia, o aké ide vo veci samej, a nie poprieť, tak ako uznala fínska vláda na pojednávaní, skutočnosť, že uplatnenie vnútroštátneho práva vedie k rozdielnemu zaobchádzaniu, pretože za rovnakých okolností vedie k rozdielnym odškodneniam.
- 32 Treba preto konštatovať, že ustanovenia režimu úrazového poistenia vo veci samej sú spojené s rozdielnym zaobchádzaním, ktoré môže predstavovať diskrimináciu v rozpore s článkom 4 ods. 1 smernice 79/7.
- 33 Za týchto podmienok treba určiť, či toto rozdielne zaobchádzanie možno odôvodniť.
- 34 Pokiaľ ide o prípadné dôvody neuplatnenia zásady rovnosti zaobchádzania uvedené v článku 4 ods. 1 smernice 79/7, treba konštatovať, že zohľadnenie faktora založeného na zvyšnej očakávanej dĺžke života nie je upravené ani v článku 4 ods. 2 tejto smernice, ktorého predmetom sú ustanovenia týkajúce sa ochrany žien z dôvodu materstva, ani v článku 7 ods. 1 uvedenej smernice, ktorý členským štátom umožňuje vyňať z pôsobnosti smernice určitý počet pravidiel, výhod a dávok sociálneho zabezpečenia.
- 35 Okrem toho ani zo znenia článku 7 ods. 1 smernice 79/7 nevyplýva, že dôvody vylúčenia uvedené v tomto ustanovení nemajú taxatívnu povahu a že členské štáty sú oprávnené voľne stanoviť iné dôvody vylúčenia uplatnenia zásady rovnosti zaobchádzania. Skutočnosť, že zohľadnenie takéhoto faktora nie je výslovne zakázané ustanoveniami tejto smernice, nemožno vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu normotvorcovi poskytuje možnosť stanoviť takýto faktor ako výpočtový prvok v prípade odškodnenia, o aké ide vo veci samej.
- 36 Fínska vláda však tvrdí, že rozdielnu sumu tohto odškodnenia podľa pohlavia dotknutého pracovníka možno odôvodniť objektívnym rozdielom priemernej očakávanej dĺžky života mužov a žien. Akékoľvek iné riešenie by viedlo k znevýhodneniu žien, ktorých očakávaná dĺžka života prevyšuje dĺžku života mužov, pretože vyplatenie paušálneho odškodnenia má za cieľ kompenzovať dôsledky poškodenia po celý zvyšok života poškodeného.
- 37 V tomto ohľade treba poznamenať, že bez ohľadu na skutočnosť, že dotknuté paušálne odškodnenie vo veci samej je upravené v režime, ktorý stanovuje tiež dávky v prípade poškodenia spôsobeného pracovným úrazom vyplácané po zvyšok života poškodeného, výpočet takéhoto odškodnenia nemožno vykonať na základe zovšeobecnenia týkajúceho sa očakávanej priemernej dĺžky života mužov a žien.
- 38 Takéto zovšeobecnenie totiž môže viesť k diskriminačnému zaobchádzaniu s poistencami mužského pohlavia v porovnaní s poistencami ženského pohlavia. Okrem toho zohľadnenie všeobecných štatistických údajov podľa pohlavia naráža na neistotu, že očakávaná dĺžka života poistenky vždy prevyší dĺžku života poistenca v rovnakom veku nachádzajúceho sa v porovnateľnej situácii.
- 39 Z týchto úvah vyplýva, že vnútroštátny režim, o ktorý ide vo veci samej, nemožno odôvodniť.
- 40 Na prvú otázku preto treba odpovedať tak, že článok 4 ods. 1 smernice 79/7 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takému vnútroštátnemu právnomu predpisu, podľa ktorého sa rozdielna očakávaná dĺžka života v prípade mužov a žien uplatňuje ako poistno-matematické kritérium na účely výpočtu zákonných dávok sociálneho zabezpečenia vyplácaných v dôsledku pracovného úrazu, v prípade, že pri uplatnení tohto kritéria je jednorazová dávka odškodnenia, ktorá sa má vyplatiť mužovi, nižšia ako odškodnenie, ktoré by dostala žena v rovnakom veku nachádzajúca sa v porovnateľnej situácii.

O druhej otázke

- 41 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či porušenie článku 4 ods. 1 smernice 79/7, o aké ide vo veci samej, treba posúdiť ako „dostatočne závažné“ porušenie práva Únie, ktoré predstavuje jednu z podmienok na uplatnenie zodpovednosti dotknutého členského štátu.
- 42 Treba pripomenúť, že Súdny dvor v bode 56 rozsudku *Brasserie du pêcheur a Factortame* (C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79) spresnil, že k skutočnostiam, ktoré bude vnútroštátny súd musieť zohľadniť, patrí najmä stupeň jasnosti a presnosti porušeného pravidla, rozsah voľnej úvahy, ktorý porušené pravidlo prenecháva vnútroštátnym orgánom alebo orgánom Únie, úmyselná alebo neúmyselná povaha nesplnenia povinnosti alebo spôsobenej škody, ospravedlniteľnosť alebo neospravedlniteľnosť prípadného právneho pochybenia, skutočnosť, že postoj zaujatý inštitúciou Únie mohol prispieť k opomenutiu, prijatiu alebo zachovaniu opatrení alebo vnútroštátnej praxe, ktoré sú v rozpore s právom Únie.
- 43 Súdny dvor tiež zdôraznil, že uplatnenie podmienok dovoľujúcich konštatovať zodpovednosť členských štátov za škody spôsobené jednotlivcom porušeniami práva Únie musia v zásade vykonať vnútroštátne súdy podľa usmernení Súdneho dvora na toto vykonanie (pozri rozsudky *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, bod 210 a citovanú judikatúru).
- 44 Z toho vyplýva, že Súdny dvor nemôže nahradiť svojím posúdením posúdenie vnútroštátnych súdov (pozri rozsudok *Brasserie du pêcheur a Factortame*, EU:C:1996:79, bod 58). Súdny dvor však môže týmto súdom poskytnúť usmernenia a úvahy na uplatnenie tejto zásady (pozri rozsudok *Köbler*, C-224/01, EU:C:2003:513, bod 100).
- 45 Čo sa týka prejednávanej veci, treba zdôrazniť tri prvky, ktoré sa musia zohľadniť na účely odpovede na otázku, či ustanovenia dotknutého vnútroštátneho práva vo veci samej treba posúdiť ako „dostatočne závažné“ porušenie článku 4 ods. 1 smernice 79/7.
- 46 Po prvé, rozsah zásady rovnosti zaobchádzania uvedenej v článku 4 ods. 1 tejto smernice a jej výklad doposiaľ neboli predmetom rozsudku Súdneho dvora. Okrem toho porušenie práva Únie konštatované vyššie, ktoré sa týka pána X, bolo konkretizované až v roku 2008 v konečnom rozhodnutí *vakuutusoikeus*.
- 47 Po druhé, ani dotknutá fínska právna úprava vo veci samej, ani iná vnútroštátna právna úprava doposiaľ nebola predmetom žaloby o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ pre porušenie článku 4 ods. 1 smernice 79/7.
- 48 Treba poznamenať, po tretie, že pokiaľ ide o akty, ktoré prijal normotvorca Únie s cieľom uplatniť zásadu rovnosti zaobchádzania s mužmi a ženami, článok 5 ods. 2 smernice 2004/113 priznal členským štátom možnosť pred 21. decembrom 2007 povoliť primerané rozdiely v poistnom a dávkach pre poistencov, keď je pohlavie určujúcim faktorom pri hodnotení rizika na základe príslušných a presných poistno-matematických a štatistických údajov. Okrem toho normotvorca Únie v článku 9 ods. 1 písm. h) smernice 2006/54 napriek tomu, že rozhodol, že niektoré pravidlá v oblasti profesijných režimov a sociálneho zabezpečenia založené na pohlaví odporujú zásade rovnosti zaobchádzania, stanovil v niektorých prípadoch určité výnimky z uvedenej zásady, v ktorých sa použijú poistno-matematické faktory v závislosti od pohlavia.
- 49 Čo sa týka prvého z týchto ustanovení, Súdny dvor 1. marca 2011 v bode 32 rozsudku *Association belge des Consommateurs Test-Achats a i.* (EU:C:2011:100) rozhodol, že súhlas s tým, aby dotknuté členské štáty zachovali bez časového obmedzenia výnimku z pravidla rovnakého poistného a dávok pre obe pohlavia, je v rozpore s realizáciou cieľa rovnosti zaobchádzania so ženami a s mužmi, ktorý sleduje smernica 2004/113, pričom spresnil, že uvedené ustanovenie treba z dôvodu jeho diskriminačnej povahy posúdiť ako neplatné.

- 50 S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti prináleží vnútroštátnemu súdu, aby určil, či v prejednávanej veci treba porušenie práva Únie posúdiť ako „dostatočne závažné“.
- 51 Na druhú otázku preto treba odpovedať tak, že prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil, či sú splnené podmienky na uplatnenie zodpovednosti členského štátu. Pokiaľ ide o otázku, či dotknutá vnútroštátna právna úprava vo veci samej predstavuje „dostatočne závažné“ porušenie práva Únie, je taktiež tento súd povinný vziať do úvahy predovšetkým skutočnosť, že Súdny dvor sa doposiaľ nevyjadril k zákonnosti zohľadnenia faktora založeného na priemernej očakávanej dĺžke života podľa pohlavia pri stanovení dávky vyplácanej na základe zákonného systému sociálneho zabezpečenia, ktorý patrí do pôsobnosti smernice 79/7. Vnútroštátny súd musí tiež prihliadať na možnosť poskytnutú členským štátom normotvorcom Únie, vyjadrenú v článku 5 ods. 2 smernice 2004/113, ako aj v článku 9 ods. 1 písm. h) smernice 2006/54. Uvedený súd bude okrem toho musieť vziať do úvahy, že Súdny dvor 1. marca 2011 (C-236/09, EU:C:2011:100) rozhodol, že prvé z uvedených ustanovení je neplatné, pretože porušuje zásadu rovnosti zaobchádzania s mužmi a so ženami.

O trovách

- 52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Článok 4 ods. 1 smernice Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takému vnútroštátnemu právnemu predpisu, podľa ktorého sa rozdielna očakávaná dĺžka života v prípade mužov a žien uplatňuje ako poistno-matematické kritérium na účely výpočtu zákonných dávok sociálneho zabezpečenia vyplácaných v dôsledku pracovného úrazu, v prípade, že pri uplatnení tohto kritéria je jednorazová dávka odškodnenia, ktorá sa má vyplatiť mužovi, nižšia ako odškodnenie, ktoré by dostala žena v rovnakom veku nachádzajúca sa v porovnateľnej situácii.
2. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby posúdil, či sú splnené podmienky na uplatnenie zodpovednosti členského štátu. Pokiaľ ide o otázku, či dotknutá vnútroštátna právna úprava vo veci samej predstavuje „dostatočne závažné“ porušenie práva Únie, je taktiež tento súd povinný vziať do úvahy predovšetkým skutočnosť, že Súdny dvor sa doposiaľ nevyjadril k zákonnosti zohľadnenia faktora založeného na priemernej očakávanej dĺžke života podľa pohlavia pri stanovení dávky vyplácanej na základe zákonného systému sociálneho zabezpečenia, ktorý patrí do pôsobnosti smernice 79/7. Vnútroštátny súd musí tiež prihliadať na možnosť poskytnutú členským štátom normotvorcom Únie, vyjadrenú v článku 5 ods. 2 smernice Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu, ako aj v článku 9 ods. 1 písm. h) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania. Uvedený súd bude okrem toho musieť vziať do úvahy, že Súdny dvor 1. marca 2011 (C-236/09, EU:C:2011:100) rozhodol, že prvé z uvedených ustanovení je neplatné, pretože porušuje zásadu rovnosti zaobchádzania s mužmi a so ženami.

Podpisy